

Een nieuw jaar, een nieuwe lente

Beste leden,

Het afgelopen jaar 2021 is anders verlopen dan wij allemaal wensten. Weliswaar was er het vaccin dat ons enige vrijheid teruggaf, maar het virus bleef onder ons. Beperkingen van samenkomsten waren het gevolg en dus geen lezingen en uitjes. Daarom dit jaar geen rood boekje met een uitgebreid jaarverslag van alle activiteiten, maar slechts een aantal A4-tjes met informatie over diverse onderwerpen en het financieel overzicht.

We hebben zo goed en zo kwaad geprobeerd ons werk voort te zetten. Voor de leden was er de kerstquiz, die aardig wat denkwerk vroeg. Op de achtergrond werd gewerkt aan het project Stolpersteine, wat resulteerde in het leggen van de eerste struikelstenen in Wassenaar op 25 en 26 november. Er is ook een start gemaakt met een vernieuwde uitgave van het populaire boek 'Wassenaar in woord en beeld'. En in het najaar was er de uiterst succesvolle Jumboactie met het plaatjesalbum 'Historisch Wassenaar'.

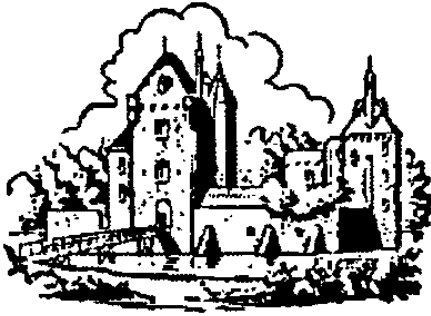
We snakken naar een nieuwe lente en een jaar waarin we weer 'normaal' kunnen leven. Wat 2022 ons gaat bieden blijft een verrassing. Op 16 maart beleven we de gemeenteraadsverkiezingen en we hopen dat het behoud van het historisch erfgoed van Wassenaar op de agenda staat van de nieuw te vormen coalitie.

Wij zien de toekomst zonnig tegemoet en hopen u binnenkort te mogen begroeten bij een van de activiteiten.

Tot gauw!

Marian van Rossem

Voorzitter

De Historische Vereniging Oud Wassenaer

Ereleden

Mevrouw F.M.L. van Toor - van Buiren, overleden in 2021.

De heer Ir. A.J. Niphuis

De heer E.M.Ch.M. Janson

De heer R. van Lit

Samenstelling bestuur per 31 december 2021

voorzitter	M.J.H. (Marian) van Rossem-Zuurmond
vicevoorzitter	R. (Robert) van Lit
secretaris	C.N.J. (Kees) Neisingh
penningmeester	M.A.C.W. (Mariëtte) van Lit-Pieterse
lid	A.H.P. (Ton) van den Berg
lid	A. (Albert) Clobus
lid	P.L.M. (Peter) Kortekaas

Bibliotheekcommissie

Commissieleden : de heren A.H.P. van den Berg en A.J. Niphuis

Kascommissie

Leden: de heer A.P.C. Kortekaas
mevrouw L.T. Herrebout

Reserve-lid: de heer J.G.E. Gieskes

Redactie Actueel Verleden

Eindredacteur: de heer A.J. Niphuis

Redactie: de heren C.D. Eisma, E.M.Ch.M. Janson en
R. van Lit

Excursiecommissie

Mevrouw M.A.C.W. van Lit – Pieterse
Mevrouw M.J.H. van Rossem - Zuurmond

Vitrinecommissie

Voorzitter: de heer P.L.M. Kortekaas
Commissieleden: de heer R. van Lit en externe leden

Werkgroep Grenswijzigingen

Voorzitter: de heer J.T. Schiferli

Werkgroep Wassenaar '40- '45

Voorzitter: de heer R. van Lit
Leden: de heer F.R. Hazenberg
de heer C.N.J. Neisingh

Ledenbestand per 31 december 2021

In 2021 verwelkomden wij 14 nieuwe leden. Door overlijden en opzeggingen, onder wie ons erelid mevrouw F.M.L. van Toor – van Buiren, verloren wij helaas ook 14 leden, waardoor het ledental van 293 gelijk bleef.

Aan het eind van het verslagjaar bedroeg het ledental 293 en was de samenstelling van het ledenbestand als volgt:

Erelid	3
Buitengewoon lid	3
Echtpaar/samenwonenden (72)	144 (€ 20 per jaar)
Individueel lid	142 (€ 15 per jaar)

Bestuursactiviteiten en vertegenwoordigingen

Het bestuur kwam in 2021 drie keer in een vergadering bijeen, alleen in een periode waarin dat fysiek mogelijk was (24 juni, 6 september en 2 november). Door het hele jaar hield het bestuur via e-mail en telefoon nauw contact met elkaar.

57e Algemene ledenvergadering

De jaarlijkse ledenvergadering kon vanwege de beperkingen niet binnen de statutair voorgeschreven termijn van drie maanden worden gehouden, maar pas op 5 oktober 2021. Daarbij waren 35 leden aanwezig.

De notulen van de 56e Algemene ledenvergadering, gehouden op 5 oktober 2020 werden goedgekeurd.

Het jaarverslag over 2020 werd vastgesteld. Ook de financiële jaarstukken werden goedgekeurd, het bestuur werd gedechargeerd. De begroting 2021 werd goedgekeurd. De kascommissie 2021 werd benoemd, bestaande uit de leden: de heer A.P.C. Kortekaas en mevrouw L.T. Herrebout, met als reserve lid de heer J.G.E. Gieskes.

Volgens het rooster aftredend waren in 2021: Marian van Rossem, Robert van Lit en Kees Neisingh. Zij stelden zich herkiesbaar. Het bestuur stelde aan de ledenvergadering voor om hen in de functie van voorzitter, resp. bestuurslid te herbenoemen. Er waren geen tegenkandidaten gesteld, zodat benoeming onder goedkeurend applaus plaatsvond.

Het bestuur stelde voor dat de Historische Vereniging een iets actievere rol gaat spelen op het gebied van het bevorderen van kennis en belangstelling voor de geschiedenis van Wassenaar en omstreken. Beoogd wordt om de doelstellingen (conform het Beleidsplan 2019-2024) te kunnen bepleiten bij overheid en particulieren. Ook zou de mogelijkheid moeten bestaan om derden te ondersteunen bij te ondernemen activiteiten in de geest van de doeleinden van de vereniging.

Het aan de leden bij de agenda toegezonden voorstel tot wijziging van de statuten werd door een deskundig lid al vóór de vergadering van commentaar voorzien. Tijdens de vergadering werd het verder besproken. Het bestuur nam zich voor een aangepaste tekstvoorstel voor een volgende ledenvergadering te agenderen.

Door Oud Wassenaar (mede) georganiseerde evenementen

Wandeling door het dorpscentrum

Op 24 september organiseerde de vereniging een rondleiding door het historische centrum van Wassenaar. Om twee uur startten twee groepen van twaalf deelnemers aan de wandeling onder leiding van respectievelijk Robert van Lit en Jacques Schiferli. De wandeling begon op het Plein en voerde onder andere door een deel van de Langstraat, de Gang, de Schoolstraat en de omgeving van de Dorpskerk. Voor veel deelnemers was het ongetwijfeld grotendeels bekend terrein, maar het was toch mooi om weer eens wat mondelinge achtergrondinformatie te krijgen. Bovendien werden twee locaties bezocht die niet vrij toegankelijk zijn, zoals de fraaie particuliere tuin bij het voormalige koetshuis van huize Neyenburch aan de Schoolstraat. Hier raakten enkele deelnemers in gesprek met de eigenaresse die haar visie gaf op recent ontwikkelde aanpalende nieuwbouw. Altijd een buitenkans om te bezoeken is de twee hectare grote tuin van het Baljuwhuis aan het Plein. Vanaf het grote grasveld achter het huis hadden de deelnemers een mooi uitzicht op omringende tuinmuren, historische gevels en het zware geboomte van het Baljuwbos. Via het poortje tussen het Baljuwhuis en het koetshuis kwam men weer op het Plein, waar de wandeling was begonnen.

Jumbo-plaatjesalbum Historisch Wassenaar

Een lokale supermarkt de Jumbo benaderde de historische vereniging met de vraag of zij wilde meewerken aan het uitbrengen van een plaatjesalbum over de geschiedenis van Wassenaar. Het bestuur vond dit een goed idee en zette bestuurslid Robert van Lit in om het album samen te stellen. De opdracht was om een album met 175 losse plaatjes te maken. Bij aanschaf van € 10 aan boodschappen kreeg de klant een set van vier plaatjes mee. Verder kon men gratis een album krijgen waarin de plaatjes geplakt kunnen worden. De samensteller verdeelde het album in twaalf hoofdstukken en zocht de illustraties bijeen uit zijn eigen archief. Penningmeester Mariëtte van Lit maakte de reproducties en stuurde de vormgeving van het album bij, bestuurslid Albert Clobus ging kritisch door de teksten. Het resultaat was een fraai uitgevoerd album, waarvan het eerste exemplaar door de trotse bedrijfsleiders van de Jumbo, Marc en Truus Blaauw, aan burgemeester Leendert de Lange werd aangeboden. Bij deze gelegenheid mocht onze voorzitter Marian van Rossem tot haar grote verrassing een cheque van € 1500 voor Oud

REKENING VAN BATEN EN LASTEN 2021, BEGROTING 2022

BATEN	Begroting 2021	Realisatie 2021	Begroting 2022
Contributie	€ 3.900,00	€ 4.081,00	€ 3.900,00
Bijdragen niet-leden	€ 20,00		€ 20,00
Bijdragen deelnemers excursie	€ 3.000,00		€ 3.000,00
F.G.I. t.b.v. Wandelgids Oostdorp	€ 1.500,00	€ 1.445,95	
F.G.I. t.b.v. Wassenaarse Monumentengids			€ 500,00
Schenking Jumbo monumentengids		€ 1.500,00	€ 1.500,00
F.G.I. Boekje Rampjaar 1672			€ 1.000,00
Verkoop publicaties	€ 300,00	€ 1.178,00	€ 700,00
Bijdragen Struikelstenen boekje ¹		€ 1.150,00	
Cursus Veenzijdse polder	p.m.		p.m.
Rente		€ 1,10	€ 1,00
Nadelig saldo	€ 420,00		
Totaal	€ 9.140,00	€ 9.356,05	€ 10.621,00

Toelichting:

De leden hebben € 278,50 boven de minimumcontributie bijgedragen.

Balans per 31 december 2021

Activa	31-12-2020	31-12-2021
Saldo kas	€ 232,40	€ 224,40
Saldo Rabobank 11.41.44.850	€ 3.887,90	€ 5.481,54
Saldo Rabobank 36.64.3699.55	€ 10.983,45	€ 10.984,55
Voorraad papier	€ 1,00	€ 1,00
Voorraad publicaties	€ 1,00	€ 1,00
Schrijfmachine en beamer	€ 1,00	€ 1,00
Totaal	€ 15.106,75	€ 16.693,49

¹ Fonds Wassenaar (€ 500) , Van Ommeren – de Voogt Stichting (€ 500) en een anonieme schenker.

REKENING VAN BATEN EN LASTEN 2021, BEGROTING 2022

LASTEN	Begroting 2021	Realisatie 2021	Begroting 2022
Activiteiten en Algemene Ledenverg.	€ 1.200,00	€ 345,80	€ 1.100,00
Secretariaat	€ 2.500,00	€ 2.096,28	€ 2.500,00
W.A. Verzekering	€ 150,00	€ 145,89	€ 150,00
Bankkosten	€ 140,00	€ 128,31	€ 140,00
Excursies	€ 3.000,00		€ 3.000,00
Wandelgids Oostdorp	€ 1.500,00	€ 1.445,95	
Wassenaarse Monumentengids			€ 2.000,00
Boekje Rampjaar 1672			€ 1.000,00
Inkoop boeken/publicaties	€ 50,00		€ 50,00
Struikelstenen boekje		€ 1.729,38	
Uitbreiding bibliotheek	€ 100,00	€ 89,90	€ 100,00
Tentoonstelling bibliotheek	€ 100,00		€ 150,00
Website	€ 200,00	€ 223,85	€ 230,00
Cursus Veenzijdse Polder			p.m.
Diversen	€ 200,00	€ 118,00	€ 201,00
Batig Saldo		€ 3.032,69	
Totaal	€ 9.140,00	€ 9.356,05	€ 10.621,00

De secretariaatskosten bestaan uit:

- porto	€ 850,69
- kopieën	€ 1.029,83
- enveloppen	€ 145,20
- diversen	€ 70,56

Balans per 31 december 2021

Passiva	31-12-2020	31-12-2021
Saldo		€ 3.032,69
Fonds Geschiedkundige Initiatieven	€ 5.617,75	€ 4.171,80
Algemene reserve	€ 9.489,00	€ 9.489,00
Totaal	€ 15.106,75	€ 16.693,49

Wassenaar in ontvangst nemen, als dank voor het feit dat de vereniging belangeloos aan het album had meegewerkt. Het album werd door de klanten van de Jumbo enthousiast ontvangen. Het bleek een schot in de roos. Het verzamelen en ruilen van de plaatjes bracht veel reuring in het dorp. Er ontstonden spontaan 'ruilcentra' bij mensen thuis, in de kapsalon, in verzorgingshuizen en elders. Zo bracht het album veel mensen bij elkaar en vormde het ook een mooie aanleiding om met elkaar van gedachten te wisselen over de bijzondere geschiedenis van Wassenaar.

V-2 plaque

Van de *International Association for the Advancement of Space Safety* werd het verzoek ontvangen om de kunststof V-2 plaque aan de kruising Konijnenlaan te mogen vervangen door een meer duurzaam exemplaar en hieraan op 20-21 oktober 2021 tijdens een congres in Wassenaar aandacht aan te besteden. Het bestuur ondersteunde dit idee en legde het voor aan het gemeentebestuur. De *International Association for the Advancement of Space Safety* heeft de burgemeester een nieuwe bronzen plaque aangeboden ter vervanging van de plaque op de kruising Lijsterlaan, Konijnenlaan, Koekoekslaan. Op 8 september 2022 zal de vervangende plaque worden geplaatst.

Struikelstenen

Op 25 en 26 november 2021 werden bij zeven adressen in totaal 18 stenen gelegd voor Wassenaarse slachtoffers van de Holocaust. Een boekje met de levensverhalen werd geschreven door Ton Beijersbergen, voorzien van foto's van Mariëtte van Lit. Voor de financiering tekenden het Fonds Wassenaar, de Van Ommeren - de Voogt Stichting en de Historische Vereniging Oud Wassenaar. Het boekje werd aan de leden toegezonden.

Kerstquiz

Vanwege de pandemie konden er vrijwel geen activiteiten voor de leden plaatsvinden. Daarom werd voor het tweede jaar op rij een Kerstquiz georganiseerd, die de leden aan het eind van het jaar op papier in hun brievenbus vonden. De 32 vragen bleken soms makkelijk te beantwoorden, maar bij andere bleef er niet veel anders over dan te gokken. Soms kon een antwoord beredeneerd worden. Zo was er

bijvoorbeeld de vraag over de gouvernante op kasteel Duinrell die de kinderen les zou geven in: A. het maken van kerstcadeautjes, B. het plukken van de kerstkalkoen of C. het bakken van oliebollen. Aangezien deftige gouvernantes op kastelen zich doorgaans niet met het bereiden van eten bezig hielden, ligt het voor de hand antwoord A. te kiezen en dat was inderdaad het juiste. Overigens was het antwoord eigenlijk niet op te zoeken; het zat verstoppt in een interview met Hugo graaf van Zuylen van Nijveldt dat verscheen in het mannenblad Playboy. Ondanks alle hindernissen waren er twee deelneemsters die hoog scoorden met hun inzendingen. Marjanne van de Velde maakte (net als eerder) de quiz foutloos en Leentje Herrebout had op één na alles goed. Beide dames ontvingen uit handen van voorzitter Marian van Rossem een fraai boeket en kregen een eervolle vermelding in de Wassenaarse Krant.

Diverse onderwerpen 2021

Open Monumentendag 2021

In april 2021 informeerde wethouder Kees Wassenaar het bestuur over een jaarlijks beschikbare gemeentesubsidie voor de organisatie van Open Monumentendag. Om een dergelijke dag te organiseren is niet alleen geld belangrijk, maar ook ondersteuning vanuit de gemeente voor onder meer het leggen van contacten met diverse instanties voor het openstellen van bijzondere panden. Ongewisse coronamaatregelen en een te korte tijdsperiode tot aan Open Monumentendag op 12 september noopten ons af te zien van medewerking. Voor 2022 en volgende jaren willen we eerst overleg met de gemeente over mogelijkheden, afspraken en kaders alvorens wij als bestuur onze medewerking kunnen overwegen.

De Warenar (stand van zaken 15 februari 2022)

De parochie heeft de wens om in de Warenar op de eerste en zolderverdieping betaalbare woningen te (laten) realiseren. Met de opbrengst van de verkoop van deze woningen zal de renovatie en de verbouwing van de Warenar worden gefinancierd. Op deze wijze kan het gebouw blijven functioneren als cultuur-maatschappelijke instelling. De gemeente heeft vanaf het voorjaar 2021 met de parochie en de Stichting Beheer Warenar bekeken hoe de wens van de parochie kan worden uitgewerkt. Dit heeft geleid tot een intentieovereenkomst die in juli 2021 door betrokken partijen is ondertekend. De herontwikkeling van de Warenar dient financieel en ruimtelijk te

worden uitgewerkt. De Stichting Beheer Warenar, de parochie en de ontwikkelaar moeten afspraken maken over eigendom, erfpacht en investeringen. De gemeente heeft kaders opgesteld waarbinnen deze afspraken dienen te vallen, maar is geen partij in verdere afspraken tussen de Stichting Beheer Warenar, parochie en de ontwikkelaar. Het voornemen is om voor 1 juli 2022 een koopovereenkomst te sluiten.

Wassenaarse Monumentenprijs 2021

Op zaterdag 11 september 2021 won Villa Ruys aan de Paauwlaan 6 de Wassenaarse Monumentenprijs 2021. De prijs werd in ontvangst genomen door de huidige bewoner, de ambassadeur van Brazilië. De andere twee genomineerden waren Huize Vijverzicht op buitenplaats Rust en Vreugd en Huize Den Deijl op de hoek Lange Kerkdam en Rijkstraatweg.

Kees Neisingh Koninklijk onderscheiden

Op 26 april werd Kees Neisingh, secretaris van de Historische Vereniging Oud Wassenaar, benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Burgemeester Leendert de Lange somde tijdens een (vanwege Corona) intieme bijeenkomst in Raadhuis de Paauw enkele wapenfeiten van de gedecoreerde op. Zo zet Kees Neisingh zich in voor het behoud van met name militaire monumenten, zoals de Vleermuisbunker aan de Wassenaarse Slag, en doet hij onderzoek ten behoeve van de slachtofferlijst Tweede Wereldoorlog en het plaatsen van Stolpersteine in Wassenaar.

De rubriek Actueel Verleden

In 2021 werden er in deze rubriek 26 afleveringen gepubliceerd, te weten de nummers 497-522. In het begin van dit jaar verscheen aflevering 500 in De Wassenaarse Krant en dat mag zeker een mijlpaal genoemd worden. In het desbetreffende artikel schrijft Carl Doeke Eisma echter dat ons enige bescheidenheid past, omdat Adri van der Kleij destijds 600 krantenartikelen over het verleden schreef. Eisma schrijft ook in dit artikel hoe je met het verleden kunt omgaan en hoe er in het kijken naar het verleden gaandeweg verandering is gekomen. Overigens was het in 2021 niet zijn enige bijdrage. In totaal kwam hij op een aantal van 20.

De samenwerking met de redactie van De Wassenaarse Krant ging als vanouds weer goed. Aan het eind van het jaar verschenen de artikelen in

een wat grotere letter dan voorheen het geval was. Het is ons tot op heden niet bekend wat de aanleiding daartoe is geweest. Over het wel en wee van deze rubriek wordt binnen onze redactie wel eens verschillend gedacht. Dit leidde soms tot boeiende discussies. Bij het afsluiten van het jaar hadden we overigens nog een aardige voorraad artikelen op de plank liggen.

Bibliotheekcommissie

Héél vaak hoefden we in 2021 de ordening van de boeken in de apart staande kast in de leeszaal van de Openbare Bibliotheek in Wassenaar niet te herstellen. Dit wijst erop dat, zoals bij veel instanties, het aantal bezoekers nog niet terug was op het niveau van vóór 2020. Wel kon onze catalogus aangevuld worden met acht boekwerken. Zie onderstaande lijst.

Clobus, Albert,	<i>Wassenaarse wandelingen, Een historische ontdekkingsstocht rond Haven, Hoge Klei en Oostdorp, 2021.</i>
Beijersbergen, Ton,	<i>Stolpersteine in Wassenaar, Hun nagedachtenis zij tot zegen, 2021.</i>
Doorn, Maarten van e.a., Hermsen-Noordover, Elly, Kerkvliet, Maarten e.a.,	<i>Van de kaart geveegd, 2020. En toen waren er zeventien, 2021. 100 jaar R.K.S.V. Blauw-Zwart 1921-2021, 2021.</i>
Lit, Robert van, Micklinghoff, Frans H.,	<i>Historisch Wassenaar, 2021.² De Atlantikwall en de V2's in en rond Wassenaar, 2021.</i>
Vogels, Harry,	<i>Schaamte en trots in Wassenaar, 2021.</i>

Daar kunnen nog aan worden toegevoegd de gangbare jaarboeken van zusterverenigingen en documenten van Oud Wassenaar

Fonds Geschiedkundige Initiatieven

In het verslagjaar heeft een onttrekking van € 1.445,95 aan het Fonds Geschiedkundige Initiatieven plaatsgevonden ten behoeve van het door Albert Clobus geschreven boekje '*Wassenaarse wandelingen: Een historische ontdekkingsstocht rond Haven, Hoge Klei en Oostdorp*'.

Tentoonstellingen in de bibliotheek (door Peter Kortekaas)

² In het kader van de Jumbo-actie.

Zoals in het jaarverslag 2020 al is geschreven, moesten we de tentoonstelling 75 jaar bevrijding uitstellen. We hoopten toen de tentoonstelling van blikken te vervangen door een tentoonstelling over vogelboeken en lokeenden. Uiteindelijk kon Robert van Lit deze tentoonstelling na de tweede lockdown realiseren. Zijn collectie vogelboeken kon men tot 10 januari 2022 bekijken. Daarna hebben we de twaalfde tentoonstelling ingericht. Joop Zomer wilde graag zijn passie voor kaarten en atlassen met ons delen. Nu kunt u deze wereldkaarten, de allerkleinste en de allergrootste bezichtigen in de grote vitrine van de bibliotheek in de Langstraat. Naast kaarten in verschillende grootte zijn er ook andere “afwijkende” kaarten te zien zoals de kaarten uit de Bos Schoolatlas *Der Geheele Aarde* uit 1879. Bij de weergave van de meridianen ging P.R. Bos bij de eerste drukken van 1877 nog uit van de nulmeridiaan van Ferro. Pas in de druk van 1902 werd de Greenwichmeridiaan algemeen toegepast. Ook andere “afwijkende” kaarten zijn heel leuk en interessant om te zien.

Als u het jaarverslag leest zal inmiddels ook in de kleine vitrines de tentoonstelling zijn gewisseld. Vanaf oktober 2020 was in de vitrines van de Verkade- Clark zaal de houtdraaikunst van Lodewijk van Wendel de Joode tentoongesteld. Met name zijn houten vogeltjes waren daar te zien, maar ook ander mooi hout(draai)werk.

Op de oproep voor Wassenaarse souvenirs van 4 februari jl. in De Wassenaarse Krant heeft een aantal Wassenaarders gereageerd die dergelijke souvenirs hebben, zoals tegeltjes, als ook glazen met beeltenissen van Wassenaarse monumenten. Met de collectie van Wassenaarse souvenirs van diverse inbrengers hebben we de kleine vitrine kunnen vullen.

Het Historisch Informatiepunt (HIP) (door Jacques Schiferli)

In 2021 was het HIP slechts eenmaal open in de maand november. U kunt weer terecht in 2022 op de laatste zaterdag van de maand in de Clark-Verkade vergaderzaal van de mooiste bibliotheek van Nederland. Vanaf 11.00 tot 16.00 bent u welkom met uw vragen en verhalen. Soms ontstaan er interessante discussies met andere bezoekers. U kunt tevens boeken en ansichtkaarten van Wassenaar en omgeving en van andere onderwerpen kopen en bekijken. In de zomermaanden juli en augustus zijn wij er niet. In De Wassenaarse Krant maken wij u attent in de rubriek Wasseneusjes op onze aanwezigheid.